

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Valstybės biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4/9, LT-01105 Vilnius,
tel. (8-5) 266 3661, faks. (8-5) 266 3663, el. p. info@am.lt, http://www.am.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2021-11-

Nr. (61)-D8(E)-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMO

Teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl viešosios įstaigos „Grunto valymo technologijos“ likvidavimo“ projektą (toliau – Projektas), patikslintą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas (Teisės grupės 2021 m. lapkričio 5 d. išvada Nr. NV-2774).

Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo įgyvendinimo veiksmų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 16 d. nutarimu Nr. 495 „Dėl Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių ir viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių įgyvendinimo veiksmų plano patvirtinimo“, 2.4.1 papunktis nustato prievolę viešosios įstaigos dalininko teises ir pareigas įgyvendinančioms institucijoms atlikti konkrečių viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė, atitikties Gairėms įvertinimą.

Aplinkos ministerija, atlikusi viešosios įstaigos „Grunto valymo technologijos“ (toliau – GVT) atitikties Gairėms vertinimą (Aplinkos ministerijos 2019 m. liepos 15 d. raštas Vidaus reikalų ministerijai Nr. (55-2)-D8(E)-1328 „Dėl informacijos pateikimo“), konstatavo, kad įstaigos teisinė forma neatitinka įstaigos vykdomos veiklos.

Pažymėtina, kad nors GVT teisinė forma neatitinka įstaigos veiklos, tai savaime nepaneigia įstaigos veiklos reikšmingumo. Viešosios įstaigos „Grunto valymo technologijos“ įstatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. D1-697 „Dėl viešosios įstaigos „Grunto valymo technologijos“ įstatų patvirtinimo“, 9 punktas nustato, kad įstaigos tikslai – tenkinti viešuosius interesus plėtojant dirvožemio, grunto ir vandens telkinių, užterštų organinės kilmės teršalais, tyrimo ir valymo, gamtinių resursų atkūrimo darbus, eksperimentinę plėtrą, kuriant ir tobulinant aplinkos valymo technologijas ir priemones, skleidžiant ekologines žinias, vykdant ekologinį visuomenės švietimą, įskaitant ekologinės literatūros rengimą bei leidimą.

GVT turimas taršos integruotos prevencijos kontrolės leidimas įstaigai leidžia laikyti savo gamybiniuose padaliniuose iki 40 000 tonų valyti priimtų užterštų medžiagų (naftos produktais ir kitomis medžiagomis užteršto grunto, dumblo ir vandens). Be to, GVT turimas taršos integruotos prevencijos kontrolės leidimas įstaigai leidžia savo padaliniuose kasmet išvalyti iki 18,5 tūkst. tonų užterštų medžiagų. GVT veikla kasmet pelninga, kasmet uždirba 120–220 tūkst. eurų grynojo pelno. Kasmet dirba iki 30 darbuotojų.

Aplinkos ministerijoje, vertinant įstaigos veiklos atitiktį Gairių nuostatomis, prieita prie išvados, kad maksimalią naudą valstybei ir visuomenei suteiktų GVT pertvarka, kurios metu būtų išlaikyta visa dabartinė įstaigos veikla.

Aplinkos ministerijos parengtas GVT pertvarkos planas jau pradėtas įgyvendinti – Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 25 d. nutarimu Nr. 1324 „Dėl valstybės turto investavimo ir viešosios įstaigos „Grunto valymo technologijos“ savininko kapitalo didinimo“ GVT panaudos pagrindais valdyti Klaipėdos skyriaus nekilnojamojo turto objektai (valstybei priklausę

nuosavybės teise ir patikėjimo teise valdyti Aplinkos apsaugos agentūros) buvo investuoti į GVT (padidintas valstybės dalininko kapitalas).

Vyksta GVT veiklos perkėlimo į UAB „GVT LT“ veiksmai. Pritarus Aplinkos ministerijai, kaip valstybės savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai, GVT įsteigė UAB „GVT LT“, į UAB įstatinį kapitalą investavo visą savo valdomą nekilnojamąjį turtą ir pinigines lėšas (minimalų piniginių lėšų dydį, kuris būtinas uždarnosios akcinės bendrovės įstatiniam kapitalui suformuoti). Kadangi būtina užtikrinti nepertraukiamą pavojingų atliekų valymo veiklą pertvarkos procedūrų laikotarpiu, UAB „GVT LT“ ir GVT sudarė panaudos sutartį dėl UAB „GVT LT“ nekilnojamojo ir ilgalaikio materialiojo turto panaudos (panaudos sutartis bus nutraukta, kai UAB „GVT LT“ perims taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą). UAB „GVT LT“ perėmus TIPK leidimą ir suderinus atliekų šalinimo reglamentą, nedelsiant būtų atliekami kiti pertvarkos veiksmai (pervedamos lėšos už GVT perduodamas UAB neišvalytas medžiagas, GVT darbuotojai perkeliama į UAB).

Pasirinktas GVT pertvarkos variantas, kai uždarają akcinę bendrovę steigia viešoji įstaiga (ne valstybė), nes būtina užtikrinti nepertraukiamą užterštų medžiagų (pavojingų atliekų) valymo veiklą.

UAB „GVT LT“ įsteigta iš GVT nuosavybės teise (ne valstybei nuosavybės teise) priklausiusio turto. Jei uždarnosios akcinės bendrovės steigėjas būtų valstybė (ne GVT), viešoji įstaiga pirmiausia turėtų būti likviduota (nutraukti veiklą) ir tik tada, valstybei perėmus likviduojamos viešosios įstaigos turtą valstybės nuosavybėn, iš atitinkamo turto galėtų būti steigiama uždaroji akcinė bendrovė. Tačiau galimybė valstybei steigti atitinkamą uždarają akcinę bendrovę būtų sunkiai įgyvendinama, be kita ko, dėl GVT priimtų įsipareigojimų išvalyti valyti jau priimtas užterštas medžiagas (būtų neįmanoma likviduoti GVT, nesutvarkius valyti priimtų medžiagų klausimo).

Tokiu būdu tik pasirinktas pertvarkos variantas užtikrina pavojingų atliekų valymo veiklos nepertraukiamumą ir pertvarkos procedūrų sklandumą.

Kartu siekiama įgyvendinti galutinį GVT pertvarkos etapą – GVT būtų likviduota, o jai nuosavybės teise priklausančios akcijos būtų perduotos valdyti patikėjimo teise Aplinkos ministerijai, kaip valstybės turto valdymo patikėjimo teise subjektui.

Atsižvelgiant į tai, teikiamu derinti Projektu būtų gautas Lietuvos Respublikos Vyriausybės sutikimas, kad Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, įgyvendinanti valstybės, kaip viešosios įstaigos „Grunto valymo technologijos“ savininkės, turtines ir neturtines teises ir pareigas, priimtų sprendimą dėl šios įstaigos likvidavimo. Kartu Lietuvos Respublikos Vyriausybė priimtų sprendimą, kad valstybei, kaip likviduojamos viešosios įstaigos „Grunto valymo technologijos“ savininkei, tenkančios uždarnosios akcinės bendrovės „GVT LT“ akcijos būtų perduotos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai valdyti patikėjimo teise.

Klausimas dėl valstybės dalyvavimo tikslingumo GVT numatomoje steigti UAB „GVT LT“ galės būti svarstomas atskirai (pertvarkos metu svarbiausia suvaldyti pokyčius), Aplinkos ministerijai perėmus UAB „GVT LT“ akcijas valdyti patikėjimo teise ir UAB „GVT LT“ stabilizavus veiklą (UAB pradėjus stabiliai ir pelningai veikti). Be to, siūloma UAB „GVT LT“ akcijas perduoti valdyti patikėjimo teise Aplinkos ministerijai, nes numatoma, kad GVT likvidatoriumi bus skiriamas GVT darbuotojas.

Taigi netikslinga spręsti klausimą dėl kito nei Aplinkos ministerija UAB „GVT LT“ akcijų valdytojo paskyrimo. Klausimas (dėl kito akcijų valdytojo paskyrimo), suvaldžius pertvarkos sąlygojamus pokyčius (UAB „GVT LT“ pradėjus stabiliai ir pelningai veikti), galės būti svarstomas kartu su klausimu dėl valstybės dalyvavimo GVT tikslingumo.

GVT pajamas gauna tik iš savo vykdomos veiklos (nefinansuojama iš valstybės biudžeto), todėl Projektui įgyvendinti valstybės biudžeto lėšų nereikės. UAB „GVT LT“ pajamas taip pat gautų tik iš savo vykdomos veiklos ir nebūtų finansuojama iš valstybės biudžeto.

Teigiamos projekto pasekmės – toliau būtų tęsiamos (galutinis etapas) GVT pertvarkos, kuri maksimaliai išsaugotų įstaigos verslo vertę ir įstaigos veiklos teikiamą naudą visuomenei, procedūros.

Neigiamų projekto pasekmių nenumatoma.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi ir Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas, nes Projektas yra individualaus pobūdžio teisės aktas.

Nutarimo projektas neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų. Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas, Projekto preambulė papildyta nuoroda į Valstybės turto perdavimo patikėjimo teise ir savivaldybių nuosavybės tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 5 d. nutarimu Nr. 16 „Dėl valstybės turto perdavimo patikėjimo teise ir savivaldybių nuosavybės“ (1 pastaba).

Projekto 2 punktą papildytas informacija apie viešosios įstaigos „Grunto valymo technologijos“ įsteigtą uždarąją akcinę bendrovę „GVT LT“ (3 pastaba), kurios akcijos, priėmus sprendimą likviduoti viešąją įstaigą, atiteks valstybei, kaip likviduojamos viešosios įstaigos savininkei, – nurodytas uždarnosios akcinės bendrovės kodas, buveinės adresas, akcijų klasė ir forma, akcijų dalis įstatiniame kapitale. Detalesnių duomenų apie UAB „GVT LT“ akcijas (įstatinio kapitalo dydis, akcijų skaičius ir kt.) Projekte nurodyti šiuo metu nėra galimybių, nes viešoji įstaiga „Grunto valymo technologijos“ artimiausiu metu numato spręsti klausimą dėl UAB „GVT LT“ įstatinio kapitalo didinimo (iki mėnesio pabaigos bus sudarytas viešosios įstaigos balansas ir įvertinta viešosios įstaigos likvidavimo procedūroms vykdyti reikalinga lėšų suma – VŠĮ „Grunto valymo technologijos“ likvidavimo procedūroms užbaigti nebūtinas lėšas numatoma perduoti kaip piniginių įnašą į UAB „GVT LT“ ir taip padidinti uždarnosios akcinės bendrovės įstatinį kapitalą.

Projekte neatsižvelgta į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2 pastabą – papildyti Projekto 2 punktą aplinkybe, kad valstybei, kaip likviduojamos viešosios įstaigos „Grunto valymo technologijos“ savininkei, tenkančios uždarnosios akcinės bendrovės „GVT LT“ akcijos perduodamos likvidavus viešąją įstaigą. Argumentai, kodėl į 2 pastabą neatsižvelgta, suderinti su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupe.

Viešųjų įstaigų įstatymo 17 straipsnio 10 dalyje nustatyta, kad jeigu viešosios įstaigos dalininkas yra valstybė ir (ar) savivaldybė, likusi nepaskirstyta turto dalis, proporcinga valstybės ir (ar) savivaldybės įnašo vertei, likvidavus viešąją įstaigą, atitenka valstybei ir (ar) savivaldybei. Pažymėtina, kad nurodyta Viešųjų įstaigų įstatymo nuostata reglamentuoja atvejus, kai lieka nepaskirstyta turto dalis, tačiau VŠĮ „Grunto valymo technologijos“ atveju vienintelis viešosios įstaigos dalininkas (savininkas) yra valstybė, o savininko teisės ir pareigos įgyvendina Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (t. y. nėra kitų dalininkų). Taigi netikslinga spręsti klausimą dėl UAB „GVT LT“ akcijų perdavimo Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai tik galutinai užbaigus viešosios įstaigos „Grunto valymo technologijos“ likvidavimo procedūras.

Nutarimo projektas be pastabų suderintas su Finansų ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Konkurencijos taryba. Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pastabos įvertintos lydraštyje, įvertintos pastabos darbo tvarka suderintos su Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Nutarimo projekte neapibrėžiamos sąvokos ir jas įvardijantys terminai, jie turėtų būti įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Nutarimo projektą parengė Aplinkos ministerijos Strateginio ir finansų valdymo skyriaus (vedėja – Rūta Klimaitė, tel. 8 615 79961, el. p. ruta.klimaite@am.lt) vyriausiasis specialistas Ričardas Bagdonavičius, tel. 8 696 82048, el. p. ricardas.bagdonavicius@am.lt.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl viešosios įstaigos „Grunto valymo

technologijos“ likvidavimo“ projektas, 1 lapas.

2. UAB „GVT LT“ įstatai, 3 lapai.

3. Juridinių asmenų registro išrašas, 2 lapai.

4. Suinteresuotų institucijų išvados, 4 lapai.

Aplinkos ministras

Simonas Gentvilas